

Maria Larsson: Tal vid upprättelseceremonin i Stockholms stadshus

Talare

Maria Larsson
Barn- och äldreminister

Datum

21 november 2011

Plats

Stockholms Stadshus

Ers kungliga höghet, ärade gäster, mina damer och herrar.

Varje människa bär på sin livsberättelse. Många av er här idag har berättelser där erfarenheter och upplevelser från barndomen är mörka minnen. Samhället som tog hand om er klarade inte av att ge trygghet under uppväxten. Det är djupt beklagligt. Men jag vill rikta ett stort och varmt tack för era berättelser. Tack för ert mod att berätta.

David, tretton år, talade på en barnrättskonferens alldeles nyligen. Han sa så här: ”Barn behöver massor av kärlek. Annars dör man. Kanske inte i kroppen men i hjärtat och själen.”

Det är klokt sagt. Barn behöver också någon som lyssnar. Och just de här två sakerna, kärlek och lyssnande, saknas i nästan alla de 900 berättelser som samlats av den utredning som haft denna uppgift under nästan sex år.

Det som särskilt har gripit tag i mig när jag har läst berättelserna, är att när man befann sig i denna utsatthet av våld, övergrepp och kränkningar, ja – då fanns det ingen som kramade och gav kärlek. Det fanns ingen som lyssnade. Och om några slutligen vågade berätta för en vuxen vad som hände, så blev man inte trodd. Det är en outhärdlig tanke att ett förtvivlat barn inte har någon enda kärleksfull person att luta sin axel mot.

Barndomen går inte i repris. Förlorade möjligheter kan inte alltid kompenseras. Men vi vill göra så gott vi kan. Idag håller vi en ceremoni och framför vår ursäkt. Vi vill utge en ersättning till dem som utsatts för vanvård av allvarlig art och vi vill vidta alla åtgärder för att det inte ska hända igen.

Det som har hänt ska vara synligt. Därför finns också här idag ett smakprov på

den utställning som vi låtit stiftelsen Allmänna barnhuset ta fram. Den handlar om omhändertagna barn i Sverige under flera sekler. Den heter Hitta hem, och kommer att visas på Stockholms Stadsmuseum mellan januari och april nästa år och sedan gå på turné i hela landet.

Det är vår historia som visas. Det är våra barns historia. Delvis är det en mycket mörk historia. Många barn hade det bra, men alltför många barn hade det mycket svårt. Vi måste våga se. Låt oss lära av era berättelser. Låt oss se till att detta misslyckande aldrig upprepas igen.

Barnkonventionen ratificerades i vårt land 1990. Enligt den har alla barn i Sverige rätt till en trygg uppväxt. Enligt den har alla barn rätt att bli lyssnade till. Vi måste nu göra allt som står i vår makt för att förhindra att barn vanvårdas i framtiden och då måste det finnas vuxna som ser och hör – och som gör.

Den sociala barn- och ungdomsvården är inte vilken verksamhet som helst. Uppgiften är att sörja för de allra mest skyddsbehövande och utsatta i vårt samhälle. Mer måste göras förebyggande för att stödja barnet i sin familj. Om ett omhändertagande ändå måste ske har barnet en rätt både enligt Barnkonventionen och enligt svensk lag att få komma till tals och berätta om sina förslag till lösningar.

Jag har mött barn som idag finns i familjehem eller på institution. Alla uttryckte att de inte tyckte att de alltid blivit lyssnade till i kontakten med myndigheter. Men alla kunde också berätta om någon person inom socialtjänsten som de känt förtroende för och som visat dem respekt. Det måste bli en självklarhet i varje möte. Människovärdet ska respekteras inte bara i ord, utan också i handling. Kommuner och tillsynsmyndighet måste se till att så sker.

Också lagstiftningen måste förbättras. Att se till att varje barn får en egen namngiven socialsekreterare som följer den unge under hela placeringstiden, det är en viktig förbättring som vi snart kan genomföra. Det ska finnas någon som lyssnar. Man ska särskilt se till att skolgången för barnet fungerar eftersom det är en mycket stark skyddsfaktor. Att tillsynsmyndigheten talar i enrum med barnet så att barnet fritt kan berätta hur livet blivit och hur de mest innerliga önskemålen om framtiden ser ut, är ytterligare ett viktigt steg.

Men allt det vi gör det kommer ändå inte att räcka. Inte den allra bästa

lagstiftning i världen kan skapa allt det som behövs för att ge utsatta barn goda förutsättningar för ett bra liv. Alla vi som är vuxna måste också vara ansvarsfulla vuxna. Vare sig vi är socialarbetare, lärare, fotbollstränare eller grannar. Vi måste våga se och höra – och göra.

Såg ni TV- bilderna nyligen på barnet som låg svårt skadad på en gata, påkörd av en lastbil. 18 vuxna gick förbi utan att stanna. Till sist stannade en kvinna men då var det för sent. Kan detta hända i vårt land? Vi är ju så många som har bråttom, vi är så många som faktiskt inte känner just det barnet. Ett sådant samhälle vill ingen av oss ha.

Vi måste som vuxna våga se och höra – och göra. Bygga förtroendefulla relationer med barn och unga, och särskilt med dem som har det svårt. Betrakta varje barn som vi möter som om det vore vårt eget barn. För det har vi alla ett ansvar.

Jag vill sluta med att citera trettonåriga David igen. Han skickade med följande framtidsord: ”Barn är olika. Man kan inte göra på samma sätt med alla. Ni vuxna måste vara påhittiga när ni ska se till barns bästa.”

Tack för ordet.

Taggar

2010-tal, 2011, Kristdemokraterna, Kvinna, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/maria-larsson-tal-vid-upprattelseceremonin-i-stockholms-stadshus>